

Neperiodinis Lietuvos laikraštis
Semenario Lithuano Independento
PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams: 12500,0, Lietuvoje ir kitur 215000
Atskiras numeris — 300 reisų
S. PAULO, Rua da Moóca, 309

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Neperiodinis Lietuvos laikraštis
Semenario Lithuano Independento
Redaguoja
A. DUTKUS
Redakcijos ir Administracijos adresas
S. PAULO R. da Moóca, 309

8-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1937 m. Gegužės—Mai 1 d.

Nr. 18 (360)

Gen. Franco kariuomenė eina prie Bilbao miesto

Prezidentas vyks į Šv. Valst.

Brazilijos resp. prezidentas Vargas, po rinkimų naujo atstovų buto pirmininko, kurie įvyks gegužės 4 d., darys kėlfonę į Goyaz dalyvauti iškilinėse estado sostinės atidaryme, o iš čia vyks į Amerikos J. V. Prezidentą lydės kare laivai, kurie yra užsakę Europoje ir šiomis dienomis jie laivai atvykstant į Rio.

“Policija” darė plėšimus

Rio de Janeiro įvairiose miesto dalyse įvyko apiplošimų, kuriuos darė policija pasivadinę plėšikais. Rio policijai pasisekė tuos netikrus politikus sumti ir juos atidavė teisman. Teismas juos nuteisė po 9 metų kalėjimo.

Gali kilt didelis streikas

25.000 Amerikos J. V. geležkelių rengiasi paskelbti streiką. Prezidentas Rooseveltas dirba, kad šitas streikas neįvyktų.

Vainikuos karaliu

Anglijos karaliaus Jurgio VI vainikavimas įvyks gegužės 12 dieną. Toms iškilinėms anglai labai ruošiasi. — Dancige tapo suareštuoti socialistų deputatai Werger ir Gedeck. Jie areštuoti dėl to, kad yra socialistai.

Bado streikas Lenkijoje

Iš Varšuvos pranešama, kad Bielystake sustreikavo tekstilės darbininkai, ant dirbtuvių jie iškėlė juodas vėliavas, kaip ženklą bado streiko. Prie dirbtuvių įvyko darbininkų demonstracijos. Drohobyėje darbininkai taip pat bruzda.

— Amerikos laikraščiai praneša, kad Lietuva pripažino Ispanijos sukilėlių vyriausybę ir gen. Franco atstovas jau buvo metonos priimtas.

6 milijonai nacių

Hitlerio nacional-socialistų partijoje yra 3 su puse milijono narių. Pirmo gegužės į partiją bus priimta dar du su puse milijono. Taigi, viso nuo 1 gegužės Hitleris turės 6 milijonus nacių. Lyginant su Vokietijos gyvenotojų skaičium, tai visai yra mažai Hitlerio šalininkų.

— Vokietijoje išleistas įstatymas, kuris paliausuoja visus žydus nuo karo tarnybos.

— Netoli Berlyno krito ir sudužo karo lėktuvas ir žuvo visi jame buvę lakūnai. Kiek lakūnų žuvo, vokiečiai slepia.

Mussolinis važiuos pas Hitlerį

Iš Romos pranešama, kad Mussolinio susitikimas su Hitleriu tikrai numatytas ir apie rugsėjo mėn. Mussolinis važiuos Berliną.

Areštuotas Jagodos padėjėjas

Vokiečių spauda rašo, kad Maskvoje tapo areštuotas buvęs Jagodos padėjėjas Prokovievas. Jagoda jau anksčiau areštuotas ir sėdi kalėjime.

Nuteisti Vokietijos kunigai

Kunigų byla Berlyne baigėsi. Keturi katalikų kunigai gavo kalėjimo, o

Bus teisama 2000 kunigų 1937 m. galės ivaziuoti Brazilijon 1575 lietuviai

Baisios skerdynės eina basku provincijoje

Šios savaitės žinios apie Ispanijos karą rodo, kad generolo Franco kariuomenė sparčiai eina į baskų provincijos sostinę, miestą Bilbao. Jau antra savaitė, kaip laikraščiai skelbia sukilėlių avansavimą ir didelius laimėjimus baskų provincijoje, bet nuo Bilbao dar jie randasi kelių dešėtu kilometrų atstume. Taigi, atrodo, kad per dvi savaites sukilėliai ne kažin kaip toli nuėjo. Bet ar šiaip ar taip, ten vyksta baisios skerdynės, kur

daugiausia nukentia moterys ir vaikai. Taip pav. iš miestų Eibar ir Guernica liko tik griūvėsiai. Kaip užėjo vokiečių lėktuvai, kaip emė sėti ugni bombomis ir kulkosvaizdžiais, tai nieko nebeliko. Daug čia žuvo motinų ir vaikų. Kituose frontuose, atrodo, nieko ypatingo, lyg niekur karo nebūtų. Visos žinios paduodamos tik apie “didelius sukilėlių laimėjimus” baskijoje. Dėlto ir mes savo skaitytojams daugiau nieko negalime pranešti.

Vokietijoje kunigų ir vienuolių bylos

Dvasiškija ir berdrai katalikiškoje spaudoje daug rašoma apie dvasiškių persekiojimą bolševikijoje. Dažnai girdime, kad ten kunigai kalinami, ištremiami, ir pristatomi prie sunkiausių darbų. Bet ten teisani, kalinami ir šaudomi ne tik dvasininkai, ten ir patys žymiausi komunizmo vadai tapo sušaudyti ir daug jų dar laukia “savo eilės”. Bet ką šiandieną daro Hitleris su katalikų kunigais su katalikų kunigais, tai to ir pati dvasiškija, tur būt, netikėjo, kad taip bus. Tik pasibaigė 7 kunigų byla Berlyne, kur 4 jų tapo nuteisti nuo 18 mėnesių iki 11 metų kalėjimo su teisų atėmimu.

O šiomis dienomis Hitlerio propagandos ministerija paskelbė, kad jau esanti paruošta byla dar dviem tūkstančiam kunigų, kurie kaltinami bus įvairiuose nusikaltimuose. Be to, ta pati ministerija praneša, kad Coblenca bus teisama visa katalikų kongregacija už nemoralų gyvenimą ir kitus prasiikaltimus. Pastarųjų teismas bus vykdomas viešai ir, be to, bus transliuojamas per radio, kad parodyti pasauliui Vokietijos katalikų kunigų nemoraliskumą. Taigi, katalikų kunigam ir jų vienuoliam dienos ne kokios ne tik pas Staliną, bet ir pas Hitlerį.

1937 m. Brazilijos imigracijos kvota

Brazilijos darbo ministerija patiekė atstovų butui (parlamentui) užtvirtinti svetimsalių įvažiavimui Brazilijos kvota 1937 met., kuri pagal tautybes sekanti: Siais metais galės įvažiuoti Brazilijon: albanų—100; vokiečių—3099; argentinų—366; australiečių—100; austrijokų—1665; belgų—113; boliviečių—100; bulgarų—100; kanadiečių—100; čiliečių—100; kiniečių—100; kolumbiečių—100; kastorikiečių—100; kubiečių—100; dancigiečių—100; danų—100; egyptiečių—100; ekvatoriečių—100; ispanų—11,536; estonų—136; suomių—100; francūzų—602; graikų—100; haiteniečių—100; olandų—147; vengrų—123; indų—100, anglų—415; irakiečių—100; italionų—27,074; lietuvių—1,675; japonų—3,547; latvių—100; libaniečių—100; luksemburgiečių—100; marokiečių—100; meksikiečių—100; ni-

karagiečių—100; šiauramerikiečių—219; orvegų—100; palestiniečių—100; paragvajiečių—100; persų—100; perujiečių—100; lenkų—2085; portugalų—22,956; rumėnų—972; rusų—2143; sansalvaladoriečių—100; syričių—406; švedų—100; šveicarų—178; čekoslovakų—175; turkų—1583; urugvajų—160; venezuelų—100 ir jugoslavų—996.

Kaip matome iš skaitmenų, ne visoms tautoms yra kvota vienoda. Kvotos yra trejopos — didžioji, vidutinė ir mažoji. Didžiasias kvotas turi ispanai, portugalai ir italai. Vidutinės — Lietuva, Vokietija, Japonija ir k. Iš Pabaltijo valstybių didžiausią kvotą turi Lietuva, kuri gali išvežti Brazilijon per 1937 m. 1575 savo emigrantus.

Mussolinis Franką rėms ir toliau

Francūzų spauda rašo, kad Hitleris jau daugiau pagalbos Frankui nebeduos, nes esą Franko “žaislas” vis tik baigsis jo pralaimėjimu. Tačiau Mussolini pasiryžęs Franką gelbėti ir jam visukuo padėti.

Lenkija artėja su Rumunija

Europos spaudoje daug rašoma apie Lenkijos santykius su Rumunija ir pabrėžia šių dviejų valstybių didelį draugiškumą.

Areštuoja nacius

Paskutinėmis dienomis Austrijos tapo sugaudyta ir sukišta į kalėjimus daug hitlerininkų, kurie Austrijos varė hitleriską propagandą.

Anglų vyskupo protestas

Anglijos vyskupas iš Winchester aukštuose Anglijos rūmuose pasakė kalbą, kurioje aštrai smerkė vokiečius ir barbariškus ispanų aukilėlius dėl miestų bombardavimo ir žudymo nekaltų moterų ir vaikų.

Konspiracija Sov Rusijoje

Pastaruoju laiku Europos spaudoje vis dažniau praneša apie didelį Sov. Rusijos žmonių nepasitenkinimą ir slaptus samokslus prieš Sovietų vyriausybę. Šiomis dienomis francūzų ir vokiečių spauda pranešė, kad suėktas slaptas anti-sovietinis veikimas Tiflise. Esą įvelta daug aukštų valdininkų ir komunistų partijos žmonių. Visi jie rengė Georgijos valstijoje padaryt aukilimą prieš Staliną ir jį išplėsti visoj Rusijoje. Atidengus tą samokslą, tapo paskelbtas Georgijoje karo stovis ir visi vadai tapo tuojaus sušaudyti. Eina gandai, kad ir kitose vietose suėktas nelegalus veikimas. Esą daug padaryta areštų.

Grūdo valdybos posėdis

Gegužės mėn. 3 d. 14 val. šaukiamas Grūdo valdybos posėdis Rua da Moóca, 309. Gali dalyvauti ir Revizijos Komisija. Pirmininkas.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

E. Miškinis, P. Povilonis, J. Danilevičius, B. Girkus, Al. Briedis, Vinc. Sadevičius—pinigai, Br. Petrašiūnas, St. Adomėnas, Ig. Balota, D. Klimantavičius, K. Astronis, Jz. Kazakevičius, P. Banaitis, Jn. Mockus, A. Bubiėnė, K. Talaikis, P. Siniauskas, K. Mačiūnas, Jn. Varušila, M. Andrinleiviūtė, M. Matuzonis, A. Eilonas, J. Vigelis.

DR. M. FUCS

Gydytojas - Operatorius - Akušeris - Moterų ir viduriu ligos

Dra. Feiga Fucs
Vaikų ligos

Dra. Beila Fucs
Moterų ligos ir akuserija

Gydymas elektra, Diathermia, Ultravioletiniai spinduliai

Nuo 9 iki 12 v. ir nuo 1 iki 9 v. v.

Konsultorija: Rua da Moóca, 512 F sobr.

Neturtingiems apžiūrėjimas už dyką.

3 išteisinti. Kalėjiman nuteisti Ro-saint 11 met.; Steber—5 met., Julich—2 met. ir Kranor—18 mėn.

Vėl prasideda potvyniai

Amerikos J. V. vėl prasideda dideli potvyniai ir jau yra žmonių aukų. Vgrfriausybė eina pagalbon nukentėjusiems.

Artinasi prezidento rinkimai ir didėja nesutikimai

Artėjant Brazilijos prezidento rinkimams, didėja politkų nesutikimai. Rio Grande do Sul estade kažkas vyksta. Ten žada federalinė vyriausybė daryti intervenciją.

Apžvalga

NEMALONIŲ FAKTŲ AKYVAIZDOJ

Jei vienas koks nors daiktas ar įvykis yra vienoms malonus, sukeltas džiaugsmą ir pasitenkinimą, tai kitiems tas pats dalykas bus priešingas. Dėl Ispanijos karo, pavyzdžiui, kuomet pereitą savaitę laikraščiai pranešė, kad sukilėlių visas pulkas perėjo pas legalistus, — tai teisėtus vyriausybės šalininkams tas faktas buvo malonus, o sukilėliams ne. O kuomet tą savaitę sukilėliai laimi prie Bilbau, tai tas faktas yra malonus sukilėliams, o vyriausybiniams ne.

Lygiai tokie pat malonūs ir nemalonūs faktai vyksta mūsų kolonijos gyvenime. Kuomet Brazilijos lietuvių organizacijų centro organizavimas užsitęsęs ilgesnį laiką, tai tuo džiaugėsi "Lietuvio" stabas ir jau buvo pradėjęs gėdulos maršą staugti organizacijų centrui. Bet kaip organizacijos sujudę susijungti bendrais ryšiais kultūriniam, ekonominiam ir tautiniam darbui, tai "Lietuvio" štabo krūtinėse vilkai šmėgsta staugti prieš visas veikiančias Brazilijos lietuvių organizacijas, išvadino jos vadus apgavikais, slapukais ir pan. O kadangi "Aidas" nepriklauso jokiai organizacijai, tai nors prieš jo redaktorius iškišė savo pyktuosius dantis. Jiems pikta darosi, kad lietuvių kolonija, pagaliau, eina prie laimėjimo, kad visi lietuviai, padavę vieni kitam rankas, žengia bendruoju keliu prie darbo, prie lietuviško darbo, kad pakelti pažemintą čia lietuvi tinkamam aukštumam, kokioje aukštumoje stovi ir kitų tautų kolonijos. O galmybių prie to yra.

Bet dvasios "mizeraveliai", matydami, kaip stiprėja tarp lietuvių vienybė, kaip auga tarp organizacijų entuziazmas susiburti, nebetilpdami savam kaily, dūksta, biauvoja organizacijas ir kiekvienas jų geras pastangas ir, ne gana to, net donosų griebiasi, kad, pasinaudojus dabartine padėtimi, daugiau lietuvių kalėjiman sukliūti.

Ir visa tai vyksta dėl Centro organizavimo. Bet "Lietuvio" štabo burnojimai, dūkymai, ir pliovojimai juos pastatė dar nemalonesnių faktų akyaizdon. Brazilijoje veikiančios lietuvių organizacijos susivienyjo, o "Liet." štabui išnešė viešą protestą, kurį čia talpiname. Tai smūgis "lietuviškų namų" vilkams, o kolonijai džiaugsmas.

SKUNDŲ REDAKTORIAI

"Šviesa" 17 nr. rašo, kad jai teko sužinoti, jog prieš mok. V. Nalivaiką buvo pasiūsta Kaunan, Draugijai Užsienio Lietuviams Remti, daug biauvių skundų, kad kuodaugiausia ji sukompromitavus DULR akyse. Vienas tokių skundų yra toks, kuriame sakoma, kad mok. Nalivaika pasisavinęs keletos lietuvių pinigų, imdamas užstatą už knygas. Bet Nalivaika tuos skundus atrėmė ir įrodė, kad paimtas užstatas iš lietuvių už knygas yra gražintas po pačių lietuvių parašais.

Taigi, mok. Nalivaika liko teisus, mestas į jį purvas dėl pinigų pasisavinimo tiesiai veidan krito skundų redaktoriams. O kas tie skundų redaktoriai yra, aiškinti nereikia — tai buvę Nalivaikos kolegos, mintantieji litais nešvarios sąžinės žmonės, kurie gėdi "Lietuvių Sgoj Brazilijoje" ir triumfuoja savo darbais. O tie darbai ve kokie — skundų fabrikavimas.

LIETUVA PRIPAŽINO FRANCO VYRIAUSYBE

"Keleivis" iš kovo 31 d. rašo: "Lietuvos tautininkai jau pripažino Ispanijos fašistų 'valdžia', kuri kelia maistą prieš teisėtą respublikos vyriausybę. Į Kauną jau atvyko generolo Franco 'ambasadorius', kurį Smetona labai maloniai priėmė."

Stebėtis iš to žinoma, nėra ko, nes ir pats Smetona ginklu yra pasi-

Organizacijų atstovų priimta rezoliucija.

1937 metais balandžio mėnesio 18 diena, Brazilijos lietuvių organizacijų — Brazilijos lietuvių Aero Klubo, Brazilijos lietuvių Žemės ūkio kolonizacijos Bendrovės "Grūdas", Porto Alegre lietuvių darbininkų savišalpos Dr-ja "Šviesa", lietuvių Mėno Megėjų Ratelio "Rytas" ir Brazilijos lietuvių Rymo Katalikų Bendruomenės — atstovai, susirinkę į organizuojamo Brazilijos lietuvių Organizacijų Centro posėdį, tarp kita ko, aptarė "Lietuvių Sajungos Brazilijoje" leidžiamus šmeižtus ir provokacijas per savo organą "Lietuvi" (pažymėtinas "Lietuvio" š. m. 16 nr.) ir per Lietuvos spauda, kaip "Lietuvos žinios", "Lietuvos Aidas", prieš veikiančias Brazilijoje lietuvių organizacijas, kaip "Rytas", "Grūdas", "Aero Klubas", Katalikų Bendruomenę ir Šviesa, jas visokiais būdais žemina ir net trukdo joms siekti užsibrėžtuosius tikslus, o save (Lietuvių Sgą Brazilijoje), stato pirmoje vietoje, kalba kolonijos vardu, nebūdamas jokia išoių organizacija, susidedanti grynai tik iš asmenų, kurie turi savo specialų vieną uždavinį: rūpintis mokykloms.

Tai susirinkę virš minėtų organizacijų atstovai, nutarė pareikšti protes-

tą prieš lietuvių Sąjungą Brazilijoje ir jos organą "Lietuvi", kaip prieš didžiausią kolonijos provokatorių, šmeižiką ir griovėją Brazilijos lietuvių kultūrinio, ekonominio ir tautinio veikimo.

Brazilijos lietuvių organizacijų centro atstovai, atstovaudami organizuotos lietuvių visuomenės daugumą, taip pat pareiškė, kad nuo šiol, bet kam kalbėti visos kolonijos vardu, nepripažįstamos jokios teisės.

Šią Brazilijos lietuvių organizacijų atstovų priimtą nutarimą, nutarta paskelbti São Paulo lietuvių spaudoje, "Lietuvos žiniuose", jo kopijas pasiųsti Lietuvos Respublikos Konsulatui São Paulo, Draugijai Užsienio Lietuviams Remti Lietuvoje.

Po šiuo nutarimu pasirašo organizacijų igaliooti atstovai

Brazilijos lietuvių Aero Klubo vardu — Andrius Raulinaitis ir Jonas Jodelis; Braz. Liet. Žem. ūk. Kol. B-vės Grūdo vardu — Petras Simonis ir S. Vinkauskas; Draugijos "Šviesa" vardu — P. Mancevičius ir V. Rovinskis; Liet. M. M. Ryto Ratelio vardu — P. Blaudzys ir A. Varža ir Liet. Katalikų Bendruomenės vardu — St. Butrimas ir B. Lašinskas.

Laiškas motinai

1.

Mamyte!
Mylimoji mano mama!
Po dvidešimt ir vienos vasaros
Rašau Tau pirmąjį iš miesto laišką
Ir sveikinuu Tave
Nulenkęs savo galvą žemėn.

Nepyk, mano brangi mamyte,
Kad aš taip seniai Tave neaplankiau.
Ir pas mane juk skruostai suvytę
Ir miestiška dvasia išlėkt į platų lauką
[ką nebe nori] jau.
Kaip alkanas esu — jau antras mėnuo bus,
Ir skolų tartum nuodėmės, nebegaliu
[nusikratyt].

O pinigų — nebeturiu nė vieno gražio!
Ir kelnės, žinai, tos, milinės, amžinai
[sudrisko...]
Pasveikink, mama, mano miela sesė
Ir brolių pabučiuok!...
Sakai, kad, želmenis visus varnai išknaisė
Ir trobas baigia griauti vėjas?

Mamyte!
Mylimoji mano mama!
Atsiųsk man kokį vieną grašį miestan.
Žinai, čia baisiai trūksta pinigų.
O jei gali, tai duonos kokį bakaną išidėk
Arba atsiųsk nors porą obuolių...

2.

Rašai brangioji mama,
Kad ir Tave užpuolė virtinė vargų?
Kad tėvas nebegali jau išlipti iš lovos
Ir paskutinis kuinas vakar padvėdė;
O vasarojus visas baigia pūt ant lauko
Ir paskutinė karvė neduoda pieno?

Rašai, kad Tu su broliu,
Taip pat sveikatos nebekiek turi,
Nes vakar paskutinę duonos plutą
Su šaltu vandeniu suvalgei?

grobes valdžia, tai tokius jis ir pripažįsta. Bet idomu, kodėl jis taip ilgai dar laukė, kuomet Mussolinis ir Hitleris seniai pripažino Franco "vyriausybę". Dabar jau aišku, kodėl Lietuva siuntė ginklus Franco kariuomenei.

"ŠVIESOS" ISTORIJA

Buvęs Lietuvos respublikos prezidentas Dr. K. Grinius rašo "Šviesos"

O šiandie jau visuos namuos
Nė vieno trupinėlio valgio nebėra?

Bet ką gi! Aš tau padėti nėko negaliu.
Nors ir žinau, kad Tujen mano mama
Ir aš Tave labai myliu!
Mane taip pat kreditoriai užpuolė
Ir šiandien paskutinę knygą,
Kurį Tu man padovanojai, pardavė!

Baisus visų mūsų likimas!
Aš nežinau, brangioji mama,
Ką aš ar Tu tam Dievui padarei?
Juk, rodos, ir bažnyčioj einam,
Ir poterių daugybę prikalbam,
Bet Dievas baudžia mus visus žiauriai!

Ach, mano miela mama!
Rašai, kad tėvas numirė
Ir brolis pirmutinis kulka sau paleido!
Man baisiai liūdna!
Man baisiai liūdna!
Ir širdį, rodos, kas aeroplanu pavertė!

Rašai, kad žemę žydai rengiasi par-duoti

Už tėvo skolas
Ir pirkia jau per pusę nuvertė.
Kad vėjai iš visų keturių pusių
Nė vieno lango nepaliko
Ir išnešė beveik ir Tavo dūšią.

Ach, mama, mylimoji mama,
Aš pėsčias eisiu pas Tave iš miesto.
Palauk, gi leisk man atsisveikint
Savo seną tėvą,
Jo rankas, kojas išbučiuoti
Ir broliui tarti amžiną sudievu.
Tuo tarpu, mama! Iki pasimatymo!
Rytoj, poryt — ir grįšiu pas Tave;
Tegu griausmai sudaužo tą prakeiktą miestą,

Su jo kábakais, restoranais!
Tarytum strėla nuskrisiu į lauką
Kad galėčiau paskutinį kartą
Giuntajį namelį pamatyti!

P. Kubilevičius.

dr-jos istorija, kuri buvo įsteigta 1905 m. Marijampolėje ir jos tikslas buvo — kovoti prieš caro valdžią, šviestis ir šviesti. Toji draugija daug prisidėjo ir prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo.

Dr. K. Grinius prašo ir P. Amerikos prieškarinių lietuvių padėti jam tame darbe, parašant atsiminimus.

Agr. Br. Lauksas.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS IR SPAUDA

("Lietuvos žinioms" nuerašas "Lietuvių Aidiui Brazilijoje").

(Tiesinys iš 17 num.)

S. Paulo priemiesčių "kolonistai" iš prigimties ūkininkai, daugumoj yra fabriku švilpukų vergai; jų vaikai užaugę mieste praivismas gatvėse batus valydami ar laikraščius nešiodami, žemės ūkiui visai netiks ir, jei "Grūdo" organizatoriai šmėsi dabar, kol dar tėvai gyvi, šeimams traukti iš fabriko ar gatvės žagrės, susilaukė iš "Lietuvio" akypelėsų vardo.

Tokiose sąlygose "Grūdas" gimė ir negeresnėse vystosi, nežūrėdamas į jokiais "pranašystes".

"Grūdo" steigėjai kreipėsi į DU LR prašydami kolonizac. darbui t. y. žemės užpirkimui paskolos, kurios vieton, susilaukė iš "lietuvių namų" "kanados". Lietuvoj plačiai kalbama apie liet. ž. ū. kolonizacijos svarbą. Tai, turbūt, visgi manoma kada nors įvykdyti? O tada Draugijai Užsienio lietuviams remti paaiškės, kas reikia ištętiotis iš "Grūdo" organizatorių gerų norų Tvarkingą kolonizaciją praveisti, tai ne draugiją įsteigti.

KITOS ORGANIZACIJOS

Kitos Braz. lietuvių organizacijos tokios mažos reikėmės teturi, kad jų tuziną dar pristeigus ar visas panaikinus, lietuvių gyvenimas mažai kuo pakitėtų, nes futbola paspardyti susirinkus ir be įstatų galima, katalikai netaptų arabais (mahometonimis) ir brazilų katalikų bažnyčioj valandą kitą pasimeldę. Moterys, kad ir dešimtį lietuviškų organizacijų dalyvautų, turėdamos galimybę ištekėti už turtingo, gražaus kitataučio, jausmams duos pirmenybę. Žodžiu, jei koks pavojus ir būtų, tai kaikiuriems "lietuvių namų" įnamiams — algu netekti.

Brazilijos lietuvių spauda

Apie Braz. lietuvių spaudą galima tiek pasakyti kad DULR šelpiamas "Lietuvis" visą savo amželį savo mizerumam neturėjo sau lygaus laikraščio visoj P. Amerikos lietuvių spaudoje. Paskutiniai keli N. N. buvo pasitaisę, bet...

Katalikų "Šviesa" ir nekatalikų yra labiau įdomi, negu "Lietuvis" ir kurkas rimtesnė. Perėmus redagavimą kun. Ragažinskui, dar labiau surimėto, kad net pasisako už bendradarbiavimą su kitų įsitikinimų žmonėmis ir organizacijomis.

"Lietuvių Aidas Brazilijoje" yra seniausias liet. laikraštis visame P. Amerikos žemyne. Išsilaiko be jokių pašalų ir, anot mok. S. Bakšio nuomonės, "leidžiamas [biznio sumetimas." Reikią, dar duoda pelno. Kaip matosi iš spaudos pranešimų (Šviesa 71 Nr.), net spaustuvė tobulinama. Kas ji leidžia, ar amatninkas ar biznierių, nėra svarbu. Svarba tame, kad jis yra demokratiškos krypties laikraštis ir turi didelį pasisekimą tarpe lietuvių išelvių. Kad jis kalbėtų kolonijos vardu, pilna ta žodžio prasme, neteko pastebėti, nors jį skaftau seniau, negu mok. S. Bakšys, kurs neperseniausiai teatvyko. Bet jei šie laikraštis prabilėtų ir kolonijos vardu, daug nesuklystų. "L.A.B." mėgstama primesti atsakomybę už stoką "darnumo" lietuvių tarpe, kaip mok. S. Bakšys išsireiškė (būdamas pats šio laikraščio bendradarbiu. (S. Bakšys nėra "L. Aido Br." bendradarbis — Red.). Šis laikraštis nė karto prieš lietuvių vienybę nėra pasisakęs, bet visada imasi iniciatyvos tai vienybei stiprinti. Jo iniciatyva atgimė "Grūdas", kurs iki šiol yra jo bendradarbių vadovybėje. Steigiant buvo sukviestos visų pakraipų įėgos bendram darbui, bet koks buvo atsakymas, jau aprašyta.

(Bus daugiau)

Didelė Tyla Lietuvoje

Vienas "Naujųjų" korespondentas iš Lietuvos aprašo Lietuvos padėtį sekanti:

Dabar Lietuvoje taip ramu, taip ramu, kad ramiau, rodo, ir būti negali. Padangė rami, oras ramus, gyvenai ramūs ir žmonės ramūs. Kas ką mano — nesako, tyli. Kas jaučia koki, nors didžiausią nemalonumą, ramiai sau tyli, kenčia ir šnypčioja. Aš jau virš pusšimčio metų šiame pasaulyje pragyvenau, bet tokios ramybės dar nebuvau matęs.

Priežodis sako: "Po tylos esti audrai!" Ar bus kada kokis audras ir kaip jį bus, šiandien niekas pasakyti negalėtų. Bet visi jaučia ir sako, kad taip, kaip dabar yra, visuomet būti negali — turi kas nors keistis, kas nors būti.

Susirinkimai, jei kartais toki ir

vyksta, esti labai vienodi, vienusiškii. Laikraščiai beveik visi vieną ramybės himną gieda. Jei koks laikraštis pamėgina šiek tiek "neramybės" skleistii, su tuomi greitai apsidirbama.

Dabar Lietuvos laikraščius skaitant nenoromis susidaro toks įspūdis, kad Lietuvoje taip gerai, taip gerai visiems, kad nė danguje geriau negalėtų būti. Bet paprasta žmonių gyvenimas visai ką kita rodo. Jis rodo, kad yra ir vargo vargelio, ir skausmo skausmelio, ir silpnai pavalgusių ir menkai apsirūdžių — šaltį kenčiančių. Ir bendrai, ne taip jau vskas saldu, kaip laikraščiai cukruoja. Žinoma, gerai yra valdininkams, šiaip vieikiams turtuoliams, kurių nedaug yra. Minia kartais norimauja. Turtuoliai stengiasi "ramybę" palaikyti...

ŽIAURIOS BAUSMĖS UŽ MENKNIKIUS

Šiomis dienomis Kaune žiauriai buvo tautininkų nubausti du studentai ir viena moteris, nubausti be jokio prasifengimo.

Studentas E. Rozauskas buvo nubaustas 7-neriais metais katargos vien už tai kad žvalgyba įsilaūsus į jo kambarį rado 24 svarus baltos popieros ir spausdinamą mašinėlę.

O Studentas J. Zinkus, kilęs iš Krakų, Kėdainių apylinkėse, nubaustas 7-neriais metais katargos užtai, kad šnipai pagriebė jį gatvėj ir nušėvė nuovadon rado pundelį susuktų rankraščių. Jį apkaltino priklausant uždraustai organizacijai ir platinant "nelegale literatūra".

Tą pačią dieną tas nežmoniškas Smetonos teismas sprendė darbininkės M. Endrikaitienės iš Kybartų bylą. Teisiamoji kalta neprispazino. Jos gynėjas teismo paskirtas adv. Raulfinaitis įrodinėjo, kad apkaltinimai parengti tik šnipų žodžiais, kad visiems prieinamoje vietoje rasti lapeliai negai būt įrodymu ir tt.

Teismas vistiek Endrikaitienę pripažino kalta ir nubaudė ketveriais metais sunkių darbų kalėjimo.

SUVALKIEČIŲ BYLA KARIUOMENĖS TEISME

Kariuomenės teismas iš naujo svarstė Vyr. Tribunolo kasuotą dalies palavoto- Veiverių įvykių dalyvių bylą. Įnagrinię byla, teismas paskekelbė rezoliucija, paskekelbė rezoliucija, pagal kurią A. Marazas ir K. Kalašinskās nubausti po 1½ metų sunk. darbų kalėjimo, Juozas Bartnikas ir V. Mačys po 9 mėn. papr. kalėjimo; J. Jankauskas, Jurgis Bartnikas, J. Grincevičius, J. Karčėauskas ir K. Gustaitis po 9 mėn. papr. kalėjimo, bet nuo bausmės sąlyginai atleisti; Alf. Veiverys 6 mėn. sąlyginai; Andr. Gustaitis išteisintas.

A. Marazui ir K. Kalašinskui kar-domoju priemonė paskirta sargyba. Juodu salėje buvo suimti ir nugabenti kalėjiman.

Pereitų metų spalį 7 d. Kariuomenės teismo sprendimu tie asmeņas buvo nubausti: A. Marazas — 1½ m. s. d. kal., Kalašinskās 2 m. graos kalėjimo, Bartnikas ir Mačys po 1 met. papr. kal., J. Grincevičius 1 mt. lygtinai, J. Karčėauskas 1 mt. lygtinai, K. Gustaitis 1 mt., Veiverys 3 mėn. papr. kalėjimo, A. Gustaitis 8 mėn. lygt.

Mirties Laukiant

VL. CIVINSKAS.

Vaizdelis iš Kalinių Gyvenimo

(Tešinyš iš 17 Nr.)

Jis atšoko nuo lango ir sustėjo sumišęs ties juo. Paskui dar girdėjau girdžiant narus, ir viskas nurimo. Suvis gražino Ladugai šaltą ramumą.

Svyto.

Aš išgirdau tylų šaukumą prie krosnies.

— Miegojai? — klausė ramiu balsu.

— Ne, budėjau...

— Šianakt visam kalėjimui nedaviau ramumo, ir man pačiam nesmagu dėl tavo neusivaldymo. Na, bet dabar jau visai kas kita. Naktį aš blaškiausi iš baimės dėl to, kad teks greit mirti, dabar mane ima nerimas, kad mirtis per ilgai užtruks... Aš noriu mirti greitai, kšek galima greičiau...

Aš jo nesupratau. Kokios jėgos elpėsi Ladugoį, aš dabar nepasakuočiau. Tik mirtininką mačiau ir kalbėjau su juo ir nežinau, ar visi taip mirtį pergyvena. O gal tik jis toks keistas. Juk prieš pusvalandį jis daužėsi, kaip patrakęs, o dabar jau vėl šaltas ir ramus. O juk dabar jis arčiau prie mirties.

Mes dar keliasdešimt minučių kalbėjomės prie krosnies, kol koridoriuje pasigirdo grupės žmonių žingsniai.

— Mane jau paimti, — pasakė jis: — jau laikas. Klausyk, bičiuli, kai išėsi iš šito pragaro, nepamiršk nu-

vykti į mano glntinę. Ten kapus susirask motinos kapa, apie kuri tau kalbėjau, apvalyk nuo jo žoles ir padėk ant jo pluoštą gėlių. Aš netikiu pomirtiniu gyvenimu ir nemaniau, kad motinos vėlė džiaugsis gėlėmis. Bet šituo noriu išreikšti jai padėką, noriu parodyti dėkingumą už visa tai, ko ji man niekad nesigailėjo... O ji buvo puiki, ta suvargusi ir išdžiuvusi maža moteriškė. Sudiev, drauge! Dovanok man už tą apseunkinimą, kuriuo aš tave slėgiau, už nemigo naktį, kurios prižadėjimais buvau aš...

Jis priėjo prie durų, kurios girdžėdamos atsidarė. Dar po valandėlės grupė žmonių nuėjo išilgai koridoriu.

— Sudiev, drauge; — sušuko eidamas pro mano kameros duris: — aš žustu! Bet tu privalai gyventi ir už mane. Toks mano troškimas.

Aš šokau, kaip beprotis, ant durų ir šmiau šaukti. Kitos kameros pasiekė tarytumė mane, ir visas kalėjimas sujudo. Jis šio koridorium ir atsiveikino ties kiekvienom durim su visais kaliniiais, jo juodos nedalios broliais.

Tą dieną per pasivaikščiojimus sklido patyiomis kalbos, kad Laduga atviromis akimis sutiko šautuvų tutas ir mirė šypsodamasis...

"Naujoji Gadynė".

(Pabaiga)

Mokslo Kampelis

MAŽŪJŲ KŪNŲ PASAULIS

Gyvenime yra įprasta daugiausia domėtis rekordais ir dideliais daiktai, nes jie kiekvienam matomi ir lengvai suprantami. Bet yra grupė žmonių (mokslininkų), savo visą gyvenimą pašventusių tik mažų kūnų pasaulio arba mikrokosmo tyrinėjimui (mikros graikiškai reiškia mažas, kosmos — pasaulis). Kaip mums įmatomas pasaulis, taip ir mikrokosmas yra skiriamas į negyvąjį ir gyvąjį. Šia proga kalbėsime tik apie negyvus gamtos kūnus.

Mokslas apie negyvąjį mikrokosmo dalį yra sukurtas spėliojimais, nes nė vieno iš jo kūnų, dėl jų mažumo, žmogaus akis dar nėra mačiusi, bet nežiūrint tie spėliojimai virto tikronybe, kuria remiasi šių dienų gamtos mokslas. Jei ne tie spėliojimai, mes šiandien gyventume klaidų viduramžių gyvenimą su inkvizicijomis, kurtais ir kit. tamsybėmis.

Retkarčiais spaudoj galima užtikti žodžius: "molekulė", "atomas", "elektronas". Tie žodžiai ir yra vardai tų įsivaizduojamų kūnų, apie kuriuos čia ir kalbėsime. Apie tuos kūnus žmogus įgyja geresnį supratimą tik aukštesnėse ar aukštuosiose mokyklose, gi jei minimi šiaip spaudoje, tai tokie straipsniai, darbo žmogui, dėl neaiškumo, darosi neįdomūs ir neretai lieka neperskaityti.

Molekulė, tai yra visų mažiausia dulkelė, kokią tik galima akmeni, geležį ar kit. malant padaryti. Gal kaitkam atrodyti, kad matomos dulkės, yra molekulės.

Mokslininkų nuomone, atomą dulkelė padalinus į 200 tūkstančių dalių, tai tik tada kiekviena dalis bus molekulė, kurios jokiais padidinamais prietaisais naudojantis nėra galimybės pamatyti todėl, kad geriausias šių dienų mikroskopas dišina tik iki virš 3000 kartų. Bet nežiūrint, kad visa tai paremta įsivaizdavimu, jau kaikur inžinieriai tvirtina, kad jautriosios mašinos geriausia dirba kada jų ašys yra tik per vieną molekulę storio tepalu padengtos. Kokia iš to nauda? Gi milžiniška tepalo ekonomija. Kas yra bandę tepti laikrodį, tas įsitikina, kad perteklius tepalo trukdo laikrodžio darbą.

Degtindariai nuo seno pastebėjo, kad supylus 1 literį spirito į 1 literį vandens, gaunasi mažiau negu 2 literių degtinės.

Tuo būdu gaminant degtinę dideliame kieky, gali susidaryti toks trūkumas, kad žmogus savo akimis nepasitiktų ir įieškotų kaltininkų "nusrėbusių" dalį. Gi ištikro čia kaltos molekulės, kurios viename iš šių skystimų yra didesnės, kitame mažesnės, ir susimaišo taip kaip supylus maišą ryžių į maišą bulvių sutilpdamos tuštumose ir mažindamos tūrį.

Atomai — tai yra dalelės, iš kurių sudėta molekulė t. y. dar mažesni. Juos spauda gan dažnai paskutiniu laiku pradėjo minėti, kada U.S.A. inžinieriai pabandė atomą t. y. nematomą ir neapčiuopiamą daiktą, suskaldyti.

Kad geriau įsivaizdavus tą skal-dymą, pirm aptarsim patį atomą. Dėl aiškumo imsime pavyzdžiū didįjį pasaulį t. y. mikrokosmą, kurį tyrinėja astronomai. Kiekvienas susipratęs žmogus žino, kad mūsų planeta (žemė) nėra koks blynas su kraštu, kaip seniau manyta. Šiandien už tą tvirtinimą niekas žmonių ant lauzo nedėgina. Visi žino, kad žemė yra apvali, panaši į futbolą, kad ji dideliu greičiu skrieja aplink saulę, o tuo pat aplink žemę skrieja mėnulis. Taipogi nepaspalptis, kad kitos planetos kaip Marsas, Neptūnas ir kitos, turi net po kelius

tokius mėnulus ir panašiai keliauja aplink saulę.

Su atomu ta pati istorija. Nes jis turi branduotį ir mėnulus vad. elektronus, kurie taipat skrieja aplink didžiausiu greičiu. Paskutiniu laiku tvirtinama, kad apie elektronus dar liekia už juos mažesni kūnai, tai protonai.

Žodžiu, turim antrą žvaigždyną, kur saulės vietoj yra atomo branduolis, žemės vietoj, elektronas ir mėnulio vietoj protonas kurie šviečia aplink viens kitą be paliovos.

Mokslininkų nuomone, jei kas iš-rastų padidinamą stiklus pro kuriuos būtų galima matyti atomą, tai žiūrėdami į (akmens) smotelį matytume tą pat, ką matome naktį žiūrėdami į dangų. Žodžiu žilabarzdžiai profesorai tvirtina, kad kiekiausias akmuo ar plienas, tai yra tuštuma kurioje gerokame atstume viens nuo kito plaukioja atomai su savo palydovais; ir juo kūnas minkštesnis, tuo toliau randasi atomai viens nuo kito.

Atomo svoris. Kaip astronomai nesiekdami saulės, apskaičiavo jos svorį, taip atomų tyrinėtojai nustatė atomo svorį, kuris dabar sudaro technikos pagrindą, nes juo vadovaujasi vaistų, parako, dažų ir kit. pramonė.

Taigi mokslininkai atomą "surado", "pasvėrė" ir dabar imasi skaldyti, kitaip sakant — draskyti, atplėšiant nuo jo elektronus elektros pagalba. Jei tas pavyks, tai auksas liks pigiu metalu, nes jį galės iš geležies ar medžio gaminti, nes auksas nuo geležies skiriasi tik tuo, kad jis turi kitokių elektronų skaičių. Jei geležies atomams pavyks duoti tą pat skaičių elektronų, ką turi auksas, jis taps tikru auksu. Kaip bandymai rodo, jau iš gyvsidabrio pavyko padaryti auksą, bet tik tiek teko energijos sunaudoti, kad ta gamyba neapsimokėjo.

Su deimantu ir panašios naujienos, nes jau pavyko jį iš paprastos anglies padaryti tik tokiais smulkiais grūdėliais, kad neapmokėjo darbo. Deimantas yra ne kas kito, kaip kristalizmas — to akmens anglis. Tik jis tuo skfriausi nuo anglies, kad jo atomai artiau viens kito laikosi, darydami jį kiekiausiai daiktu pasauly.

Elektronus nuo branduolio toliau patraukti duodasi daiktą papildant del ko jis daros didesnis, bet su atplėšimu kolkas nelabai sekasi, nes reikalingas energijos kiekis, bet užtai suskaldžius, taipogi turima viščių tą palaidą energiją įkinkyti į fabriko mašinas.

Šiuo klausimu yra prikurta įvairių nuomonių, todėl pasklaidžius naujausią literatūrą galima, netik naujo, bet ir kitokių tvirtinimų rasti.

AGR. BR. LAUKŠAS.

Ant. Pažlauskas.

EILERASTIS MAMAI

Žydėjo vyšnios. Ir skendo saulė — Pro debesio šilką į jūrą puolė. — Išleida, mama, mane į pasaulį Klajoti tarp dviejų planetos polių.

... Pasaulio toliuos skęstu kaip jūron!... Dangus ir žemė žiedais vaidinas. Ir dienos skaidrios ir naktys niūrios Mirga spalvotai akių gėlynuos.

... Liūdžiu su giriom, verkiu su vėjais. Su laukų paukščiais drauge dainuoju. Perdėm po kalnus klajojės, ejęs — Mėlyną dangų kasnakt sapnuoju!

Pasauly, mama, myliu kaip broli. Bučiuoju žemę, myliuoju uosį — Nuklydęs jaunas pasaulio toliuos, Tavęs taip, mama, Tavęs ilgiuoši.

Rusiskos dainos ir muzikos

Žymiausieji São Paulo rusų muzikai ir dainininkai, plačiaja muzikos meno programa: Choro, Solo, smuikomis ir balalaikomis linksmina svečius kiekvieną vakarą užėigoja "Bar Rio Branco" rua Visconde Rio Branco 461, kampas rua Victoria.

Kviečiame atsilankyti. Seimintikai lietuviai.

LIETUVIS DAILININKAS

São Paulo, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINAS PAZIKAS turi atidares dailės — paisybos studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir tt. ant drobės alėjiniais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, tesikreipia ten. Taip pat ten taisyomi laikrodžiai ir kiti dalykai

Kam klausti

Kur siūdintis rūbus, kad jie būtų dailūs ir puoštų žmogų? Tas visiem žinoma, kad tik

Galecko Siuvykloje

siūvami pagal naujausias madas rūbai iš įvairiausios medžiagos — vietinės ir užsieninės. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

Tad visi ir siūvasi rūbus Galecko siuvykloje.

Duque de Caxias, 257 Telephone 4-1457

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniskas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma be operacijos. Įvairios MOTERŲ LIGOS gydomos irgi be operacijos, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Povilą — Santa Casa Medico ir chirurga

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak. Rezidencia ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro). Tel: 5-4175 — São Paulo. PASTABA. Vyksta i namus bile valanda diena ir nakti.

Lietuviai, dėmesio!

Lietuviai, kiekvienas pasistenkite pažinti siuvyklą

LIETUVA

K. Zebrausko ir P. Ambrozeviciaus

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už dardą garantuojame.

Lietuvių siuvyklų yra daug, bet SIUVYKLA LIETUVA tik viena

Rua General Ozorio Nr. 161 S. PAULO

(t. r. Luz ir Sorocabana stočių)

Dėmesio! Dėmesio!
PIRMOJI LIETUVIŠKA KAKLARAIŠČIŲ DIRBTUVĖ
JONO ZACHARKOS

ant rua da Moóca 349 pirksite viską pigiau kaip kitur. Gaunama viskas kas reikalingiausia gyvenime kaip kaklaraiščiai, marškiniai, nertiniai, kelnės, kojinių vyrams, moterims ir mažiausios smulkmėnos. Greitu laiku bus ir moterims gražių dalykų. TAIGI ATsilankykite ĮSITIKINTI

Rua da Moóca, 349 S. PAULO.

RADIJAI PHILIPS

Parduodame naujausių tipų ir geriausių firmų, kaip

"Philips" ir kitų ilgam išsimokėjimui. Kadangi daugeli pirkdami radius, nuperka senus, o sumoka pinigų kaip už naują, tad kad nepakliūti ant tokių pardavėjų, visuomet kreipkitės pas savo tautietį J. Juodgudį, rua Padre Raposo Nr. 156, kuris duoda išmėginimui kelioms dienoms. Išmėginę, tada įvertinkite prekę.

KIEKVIENAS TURI ŽINOTI,

kad darome visokių dokumentų vertimus, kaip pasų, metrikų, liūdžimų atestatų ir k., rašome prašymus, įgailojimus, kontraktus ir kitokius raštus, paruošiame dokumentus gavimui "Caderneta professional" ir "Caderneta de Identidade", dirbame šamadas ir naturalizacijos popieras ir suteikiame visokius patarimus. Klausiant patarimo laišku, reikia pridėti atsakymui pašto markę už 700 reisų. Asmeniškai ar raštu kreipkitės

Rua da Moóca, 309 S. Paulo

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvoje Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virė lietuviškos vaistinės José Paulino).

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių Ligų specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 66 TEL. 5-1451 S. PAULO

SIUVYKLA ESTAN

Siuvykla Estan — tai vienintelė, kuri dirba už priemoniamiausias kainas ir atsako už darbą. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai galima pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siuvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikausio išdirbinio ir moderniškiausių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač palatams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79-a (Prie pat Luz stoties)

Ar atlikai savo pareigą?

Ar jau užsiprenumeravai laikrasti „LIETUVIŲ AIDA BRAZILIJŲ“? Jei ne, tai nieko nelaukdamas, skubėk pasiųsti pinigus 12\$ ir Tamsta lankys „AIDAS“ istisus metus

Aidas, Rua da Moóca 309, S. Paulo.

FOTOGRAFAS is KAUNO

GILUC

Žinomas savo menišku darbu daro moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kaina.

Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: RUA JOSÉ PAULINO, 118-a

Bom Retiro

DANTU GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 3\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Laivakortės ir Šamados

Čekiai — Depozitas — Pasportai — Legalizacija

Nori Tamsta iškviesti draugą ar giminę iš Lietuvos?

Laivyninkystės Bendrovė

MUNDIAL

Paruošia dokumentus pigiai, greitai ir sąžiningai išgavimul bile kurios „Šamados“ per kelias dienas.

Laivakortės ir Šamados iš bile kurios šalies siūloma pigiausiai kainom — už pinigus arba išsimokėjimui ilgam laikui. **SKUBUMAS — GERIAUSIOS SALYGOS.**

Nieko nedarykite nesiteiravę kainų pas mus LAIVYNINKYSTĖS BENDROVĖ

„MUNDIAL“

A. Felmanas:

Praça Antonio Prado 3 sobr. (Priešais City Bank)

Tel.: 2-8929 S. Paulo

LABORATORIJĄ MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapumo ir išmatų)

Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas. Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINE

„José Paulino“

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307 (BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumarijos daiktų, perryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

Su didele praktika Europoj ir Brazilijoj

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas LABORATORIA: nugarakaulio smegenų šlapumo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta Rua Ypiranga, 193 app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moterišku ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak. Ladeira Porto Geral, 12, salės 4 ir 5,

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março) Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetu

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja — Sifilis.

Gydymas kainų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak. Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas. Tel. 4-1705.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobrelaja Tel. 2-6393

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamedas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVISKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakultet)

Civilinės ir prekybinės oylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas
Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak

KALBA LIETUVISKAI

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniskas.) SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais nuo 10-12.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.

Tel. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai

VAISTINE IR PERFUMARIJA MUNICIPAL

Farmaceutikas: A. Gorenstein

Cheminiai produktai, vaistai ir įvairūs mediciniški įrankiai. Kvėpalai užsieniniai ir vietiniai ir įvairūs preparatai.

Rua Barão de Itapetininga, 192 Telefonas: 4-7757

Komercinė Technikos Organizacija

„São Paulo“

IRMĖS RODRIGUES

Paruošiamas vedyboms dokumentus, Naturalizacijos ir kitus. Raštinė: Rua Libero Badar6346, 1 aukštas salė 6. Darbo valandos nuo 12 iki 18.

Butas — R. da Moóca, 420, Tel. 2-9195. Darbo valandos nuo 11 iki 13.

Kur tik būsi, neužmirsk „Aido“

Jis parduodamas: S. Paulo.

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retiro: Vaistinė „José Paulino“ — rua José Paulino 109. Baužio krautuvėje — rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintra; Vila Anastazijoj Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvėje — rua 3 N.º 4; Sant'Anna: Menkaičio krautuvėje, — rua Voluntarios da Patria 59; Mokoje — kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.

Rio de Janeiro.

Prano Dutkaus restorane «Vilnius» — rua de Catumbý, 4 «Vilnius» s-gos centre — Praça Tiradentes 6 ir Petro Jonušio dirbtuvėje — rua Bella, 106.

Santos.

S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuoj pastrūpins. Aidas turi būti visur pardavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampejo tenelieka, kur nebūtų Aido.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė papildinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas. **Arthur Schmidt**

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103) S. PAULO Telephone 4-5576

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

PABĖGO KUN. B. SUGINTAS

Pasiėmė drauge gspadinę ir parapijos dokumentus

Prieš suvirš penkis metus Lietuvos valdžia atsiuntė Brazilijon kun. B. Sugintą, kad jis mokintų Brazilijos lietuvių tikėjimo ir vestų juos ant doros kelio. Lietuvos valdžia jam už tą "darbą" mokėjo gan riebią algą. Na, ir vedė jis juos ant doros kelio, kad net susilaukė to už savo "doros darbus", kad dvasiška vyriausybė jam pasakė: jukš nuo Dievo stalo. Vadinasi, jam atėmė kunigavimo teisę ne už ką kitą, kaip už nepadorų jo įvelgesį, arba kaip "Lietuviai" yra rašęs — už moteriškus sijosus į kuriuos jis buvo įsinarplinęs ir už kitus gražius darbus.

Likęs be teisių, kun. B. Sugintas buvo pradėjęs kelti triukšmą prieš naujus kunigus, kurie jo vieton tapo paskirti. Bet pamatęs, kad nieko neišeis, apirno ir pradėjo ruošti kelionėn — Lietuvon, kur jo laukė dar didesnis "apvainikavimas". Dėl medorų savo darbų, kun. Sugintas prarado visus draugus. Bet "toks tokį pažino, ir ant alaus pavadinė". Taip ir nubaus tas kunigužis rado sau prietelius pas "lietuviškų namų" bernelius, kurie per paskutines dvi savaites omė Sugintą kelti, lyg mėšlą ant šakių: jam balius ruošė, prakalbas sakė ir savo laikraštyje jį garbino.

Buvo pradėję sklisti gandai, kad Sugintas į Lietuvą nevažiuosias, kad jis Brazilijoje pasilikias, o jei ir važiuosias, tai nežinia kada. Taip, maždaug, buvo parašiusi ir "Sviesa", kad ir Sugintas pats nežino kur jis važiuosias ir kada išvažiuosias. Tokiu parašymu "Lietuvio" redaktoriai labai užsigavo ir "drožė" žinia, kad "Sviesa" prasimano tokius dalykus, kurių negali būti, girdi, kun. Sugintas išvažiuoja Lietuvon gegužės 2 d.

Lietuvių Bendruomenės atstovai, sužinoję, kad greitai kun. Sugintas apeis S. Paulą, nuėjo pas jį perimti bendruomenės turtą, baldus ir visus dokumentus. Kun. Sugintas pats pranešė bendruomenei, kokią dieną jis galės visą perduoti. Bendruomenės atstovai nuėjo balandžio 27 d. kun. Suginto butan, kur buvo pirma klebonija ir... Suginto neberado. Jis, nežinia kur, išvažiavo su savo gspadine ir išsivežė taip pat Bendruomenės visus dokumentus, kokius turėjo ir su bendruomene neatsiskaitė.

Spėjama, kad kun. Sugintas su savo gspadine išsikėlė į kokį nors kitą Brazilijos miestą ir, greičiausia, gal jau nebesistengs atgauti kunigiškų teisių. Nes jis nesųkj savo draugams yra sakęs, kad mesias kunigyste.

Tai taip, galima sakyti, kun. B. Sugintas, greičiausia, jau baigė savo kunigišką karjerą, pabėgdamas slaptai su gspadine ir su bendruomenės dokumentais. Idomu, ką dabar pasakys Suginto bičiuliai, "Liet." redakt. kurie jam ir išleistuvių nespėjo suruošti ir skelbė žmonėms, kad Sug. išvažiuos tik geg. 2 d.?

"Lietuvio" redaktoriai, matyt, jam pagelbėjo slaptai išsinešdinti iš S. Paulo, kad nereiktų atsiskaityti su bendruomene?

Parapijonas.

Centro įstatai priimti.

Balandžio mėn. 25 d. organizacijų atstovai užbaigė svarstyti būsimo centro įstatus. Įstatai tapo priimti ir komisijai pāvesta išversti portugalų kalbon ir pateikti valdžios įstaigai patikrinti, kad vėliau juos galima būtų registruoti ir pradėti veikti.

Be atstovų šiame posėdy dalyvavo daug svečių. Konsului negalint dalyvauti dėl ligos, nuo Konsulato dalyvavo Konsulato sekretorius St. Remenciūs.

Priėmus įstatus, Komisijos narys A. Dutkus pasakė trumpą prakalbėle, paragindamas organizacijų atstovus pradėti darbą — Centro sudarymą — tėti taip vieningai ir toliau, kaip iki šiol kad visi dirbo įstatų priėmimo.

Uždarant tos dienos posėdį, prezidiumo pirmininkas — Konsulato atstovas S. Remenciūs — taip pat pasakė keletą žodžių, sveikindamas organizacijas dėl jų sutarimo bendrame darbe ir linkėjo, kad Brazilijos lietuvių organizacijų Centras išaugtų į milžinišką kolonijos įstaigą, kuri koordinuotų visos Brazilijos lietuvių kolonijos kultūrinį, ekonominį ir tautinį veikimą.

Vadinasi, sunkiausias darbas Centro organizavime yra atliktas. Nors kliūčių labai daug buvo, bet visos jos tapo nugalėtos. Dabar reikia laukti pirmojo jau centro atstovų posėdžio, kuriame bus renkama valdyba.

Rep.

Mire Šlomas

Rio de Janeiro mieste, São Sebastião ligoninėje mirė Pranas Šlomas, 36 metų amžiaus, kilęs iš Kamajų val. Duokiškės bažnytkaimio. P. Šlomas mirė džiova. Jis ilgą laiką gyveno S. Paulo mieste, gerai sanpauliečiams žinomas kaip rimtas, pažangus ir draugiškas žmogus. Giminių Brazilijoje neturėjo, tad jo ligos metų rūpinosi jo draugai, ypač Putaitis, Rakuiža, Foliponis, Sargautas ir kt. Lai būna jam lengva Brazilijos žemelė.

Krsp.

Viltiečiai taikosi.

Bandeirantininkai pereiniais metais suskalde jaunimo "Vilties" S-ga, manė gerą darbą padarę. Bet vėliau pamatė, kad viltiečiai su bandeirantininkais neis, pagrobta "Vilties" žurnala gali atsiimti, tai šiomis dienomis bandeirantininkai viltiečių atsiprašė ir su jais jau veda derybas, kad šitą konfliktą likviduoti.

Viltietis.

Atima vaikus iš mokyklos.

Bom Retiro lietuvių mokyklai neseniai tapo išrinktas tėvų komitetas, kurio sekretorium yra R. Moeckus. Nežinia dėl kokios priežasties Moeckus atsistatydino nuo sekretoriaus pareigų ir atėmė iš mokyklos savo mergaitę, pareikšdamas mokyklos vedėjui, kad jo dukterė lietuvių pamokų daugiau nelankys, o tik brazilų.

Kokios čia yra priežastys, nežinia bet reik manyt — nepasitenkinimas pačiu mokytojam, kuris nelabai nori su tėvais skaitytis ir per daug „fanaberijos“ turi.

Tokie mokykloje įvykiai atsiliepia į mokyklos vardą neigiamai. Tai ar negalima būtų jų išvengti?

Susirūpinęs Tėvas.

Lankėsi mok. Tamoševičius

Balandžio 26 d. apsilankė "Aido" redakcijon neseniai atvykęs iš Lietuvos

SIŪVYKLA A. BAGDONO

Persikėlė į

RUA DA MOO'CA, 543.

A. Bagdonas yra labai gerai pažįstamas lietuviams siūvėjas, yra dirplomotas Rygos Instituto ir Klaipėdos Amatų Rūmų. Siūva įvairius vyriškus rūbus. Darbą atlieka sąžiningai. Lietuviams daro nuolaidą. Medžiagų pasirinkimas taip pat įvairus.

SIŪVYKLA A. BAGDONO

mokytojas Tamoševičius. Pasikalbėjime svečias labai apgailėstavo, kad, atvažiavęs Brazilijon, rado lietuvius gyvenant tokioje nesantaikoje. Nesutikimai, vaidai ir barniai tarp kolonijos vadų, yra didžiausias stabdys bendram kolonijos progresui, — sako mok. Tamoševičius. Brazilijos lietuviams reikia daugiau kreipti dėmesį į ekonominę būklę, kad sukurtomis įėgomis įsteigti žemės ūkio koloniją, o ne tuščiais ginčiais leisti laiką, juodint vieniems kitus ir p.

Tačiau mok. Tamoševičius turi viltį, kad visos tos negerovės iš lietuvių kolonijos išnyks, ypatingai, jei jau randama bendra kalba tarp įvairių srovių žmonių Br. Liet. organizacijų Centro organizavime.

Pats mok. Tamoševičius į organizacijas žada nelįsti, visą savo dėmesį kreips tik į mokyklą, į tiesioginį savo darbą, kad mokyklą pastatyt tinkamoj aukštumoje ir kad iš jos išeitų geri lietuviai, būsimieji kolonijos darbininkai.

Rep.

Pagyvenęs metus, norėjo bėgti iš kolonijos.

Aido skaitytojas J. Baranauskas Collina municipijoj prieš 4 metus paėmė išsimokėjimui žemės sklypą ūkininkavimui. Sumokėjo apie porą tūkstančių įnašų ir pradėjo ūkininkauti. Padirbėjęs ukyje apie metus laiko, norėjo mesti ir bėgti miestan, nes jam pasirodė baisus gyvenimas ukyje. Bet draugai jo, su kuriais drauge turi patarė dar metus pabūti. Ir štai, už metų laiko gyvenimas pasikeitė: ir pinigų, ir maisto, ir visko yra. Šiandien jau jo niekas miestan nebepriviliuos, kaip jis pats sakosi, nes nėra geresnio ir labiau užtikrinto gyvenimo, kaip ant savo ūkės. Dabar jau, po 4 metų, J. Baranauskas ir jo draugai baigia išmokėt 30:000\$ už žemę ir sklypas liks nuosavybėj.

— r.

Daug mokytojų nori vykti Brazilijon

Mok. Tamoševičius pasakoja, kad daug Lietuvos mokytojų nori vykti Brazilijon. Kuomet DULR paskeibė, kad Brazilijai reikalingas geras ilga praktika mokytojas, tai kandidatų atsirado 50 ir tik vienas iš jų pakliuvo, būtent: Tamoševičius.

Jei taip daug norinčių važiuoti Brazilijon yra, tai DULR turėtų ir mūsų mokyklomis geriau pasirūpinti.

Liet.

Aido draugai dirba

Aido draugai, gyvenantieji fazendose bei provincijos miesteliuose, dirba ir renka naujas laikraščio prenumeratas. Taip šią savaitę prisuntė naujas prenumeratas J. Raulinaitis ir A. Karpavičius. Aido redakcija sirdingai dėkoja savo draugams ir prašo, kad daugiau draugų pasidarbuotų prenumeratų rinkime.

Red.

Dr. M. FUCS

Daktaras M. Fucs lietuvių patogumui, perkėlė savo konsultoriją ant rua da Mooca, 512-F. Gydo įvairias ligas, kaip vyrų, taip ir moterų, daro operacijas lengviau ir sunkias. Konsultorija įtaisyta pagal moderniskus reikalavimus. Lietuviams daro nuolaidas. Neturtingus apžiūri veltui. Neuzmirškite adresu: Rua da Mooca, 512-F.

Grūdo veikimas

Nors sunkiai, bet Grūdas veikia, kiek galimybės leidžia. Vaidya dabar dela pastangas surasti žemių. Yra pasiūlytos dvi fazendos: viena tarp Iru' ir S. Roque 860 alkerių, 359:000\$. Fazenda parduodama su gyvuliais ir pardargais. Fazendoje yra daug namų kolonistams. Kita fazenda Paraguassu municipijoj 1600 alk. po 100\$ alk. išsimokėjimui duodama 5 metams. Abi fazendos Sorocabana ruože. Valdyba žada vykti pasiūlytų fazendų apžiūrėti. Grūdietis.

Nespėja apdirbti laukų

J. Tavora. Šioje apylinkėje yra keletas lietuvių ūkininkų jau išsimokėjusių žemės sklypus. Šiais metais čia labai gerai užderėjo visi pasaliai, ypač gerai užauga vata, kuri šiais laikais duoda be ne geriausių pelnų. Lietuviai matydami į gerą žerlių, džiau giasi. Tik, visa bėda, kad negalima suspėti nuimti nuo lauko derlių, darbininkų trūksta.

Lietuviai čia gyvena nuobodžiai, nes vieni nuo kitų toli išsisklaidę. Pareina čia keletas laikraščių, kaip Aido, Ryto ir kt. "Lietuviai" ir atklysta kažkokiam Verpečiauskui, kurio čia visai nėra.

Reikia pastebėti, kad nutautėjimas čia nors ir vyksta, bet lėčiau, negu mieste. Taip, pav., prieš kelis metus atvyko iš S. Paulo šeimyną, kurios vaikai lietuviškai jau nekalbėjo. O dabar puikiausiai lietuviškai šneka.

Geriausia priemonė išsaugoti lietuviškumą, tai bendros ir planingos žemės ūkio kolonijos įsteigimas.

J. Daunoras.

Kas buvo parodos iniciatorius?

"Lietuviai" pereiną savaitę piktai puola kažkuriuos asmenis, sakydamas, kad "kolonijos rūknafai" — tai tie, kurie organizuoja Centra, sumanė dalyvauti imigracijos parodoj, norėdami "pasirodyti dideliais veikėjais."

Toks "Lietuvio" rašymas, yra grynas melas ir piktas šmeižtas. Imigracijos parodos iniciatorium buvo konsulas p. Gaučys, o ne kokie "rėknafai". O kad tas dalyvavimas neįvyktų, tai kalta Liet. S-ga Br., kurios vadai tą darbą griovė, net konsulo aktyje vienas jų pasimatyciojo iš to darbo, o kitos s-gos vadas pareiškė Komiteto valdybos nariui: "Jūs ruoškitės parodon, o mes trukdysime, kaip galėsim." Na ir sugriovė. Lietuvos

REIKALINGA MOTERIS

Reikalinga moteris ar mergina dėl bendro namų ruošos darbo. Kreiptis: Rua da Mooca, 309a. sobr.

PAIESKOJIMAS

Bronius STEPONAVIČIUS, anksčiau gyvenęs P. Alegre, Rua São Pedro 778, Est. Rio Grande do Sul.

Pranas TAMULIS, gyv. S. Paulo, yra prašomi pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88, savo gyvenamosios vietos adresus.

KOMERCINĖ TEKNIKOS ORGANIZACIJA

"SÃO PAULO"

Irmãos Rodrigues

Atliekame įvairius sąskaitybės ir knygvedystės darbus, rašome prašymus, žyminių ženklų pirkimas Valstybiniai mokesčiai ir k. komerciniai darbai už mažą atlyginimą.

Informacijos: Raštinė R. Libero Badaró, 346, 1 aukš. sal. 6. Darb. val. nuo 12 iki 18 val.

Butas — R. da Mooca, 420, Tel. 2-9195 Darb. v. nuo 11 iki 13.